

Tobias. Pars I. Cap. XIV.

629

Egregia forma diu latere non posset.

Intentio Vtrunque hoc verissimum de Intentione recta pro bona forma nuntiatum. Intentio bona forma est augustissima, quae est augustis cuncta de celo trahit. Bonae mentis, seu, recte Intentio, que rationis homo, vulnus nunquam a Deo auerit: nam ille oculi in diuino vultu habitant. Atque hinc talis Intentio diu non potest regi. Quam recte Intentio's interque Tobias fuerit, e verbis & actionibus, est stipe liberalissima, et melioris vita spe certa faciliter sciri poterat: hac optimi animi signa sunt non fallacia. At uxoris Tobias, & cognati prauam Intentione suam coniuitis, irrisione, maledictis satis prodiderunt. Jurisconsultorum

L. Si quis à seco: *A fine denominatur res: si finis bonus, bona lunt multis, de omnia: atque vt Aristoteles loquitur: Cuius finis melior, noxalis, cap. 1. & ipsius quoque melius est. Summi momenti est bona de iudic. l. sit an mala Intentio. Hic cardo est, in quo vertuntur omnia. Tanti profectio est Intentio, vt Augustinus dixerit. Aris. 1. rit. Quidquid vis, & non potes, factum Deus computabit. Si lib. 1. Topic. vis plurimum itipis dare, nec potes, iam dedisti, factum cap. 1. milii. Deus computabit, si tolerare inediem velis, nec potis, August. in iam tolerasti, Deus factum remunerabit. Eodem sane modo, si furari vis, aut meechai, nec potes, iam furatus, iam meechatus es; Deus computabit factum. Vt vestis & vultus corpori splendorem, sic confert animo bona Intentio omnem virtutis ornatum.*

§. III.

3. Vt sumus **T**errum, quod in cabellione caelesti suspiciendum: praecincti, **T**raiectus stans, paratus ad ambulandum quavis hora, ad ambulandum. Infame priscis esse discinctum. Nebulofus Satyricus dum quavis canit: *Non puder ad morem discincti vivere Natte.* Ignominiosum erat militiae, discinci. Hordem pro tritico datum, & iussum ante castra fodere discinctum, magni dederitis erat. Discinctus & mollis, arque iners homo, plerique sunt affini. Hincius Christi. *Sent.* Eph. 6. 14. *lumbi vestri praecincti.* Hinc Petri & Pauli hortamenta: *Et. 1. State ergo fuscincti lumbos mentis vestre;* in omnem horam, ad omnem nutum parati. Maximi refert, hoc vnum probè capere peregrinos ac viatores nos esse, cæli via terminum, finem peregrinationis incertissimam, nec quidem momentum à morte vatum, iter brevi & forsan subito finendum. Idecirco Petrus ingenti sollicitudine: *Charissimi, ait, Obscuri vos, tanquam aduenas & peregrinos, abstine vos à carnalibus desideriis: atqui certò abstinebitis, si firmiter credatis, quod aduenas & peregrini sis.*

Magnæ inconscientiae est, hoc leuitatis & incogitantiæ est! Quotidie morientes cernimus, ad sepulchra mortuos deducimus, & tamen nos morituros suauiter obliuisci mus, qui morti proximi sumus. Nemo hic manente morientes, nos habet ciuitatem. Credimus hoc quidem, sed languidis sumus, & quod credimus, obliuiscimur. Mortibundis oculos manu claudimus, viam eius qui moritur, finitam pronuntiamus, nostram tamen finiendam perfunditorum cogitamus. Epicedia, threnos, lamentis, ferales campanas, sollemnes inferias quotidie audimus, notissimorum tumulas & tumulos transimus, & tamen nos è brevi deducendo obliuiscimur. Qui Augustus Antuerpiam tendit, in via frequissime loquitur de Antuerpiis, Antuerpiam cogitat, Antuerpiam somniet. Nos ad celum tendimus, quis nostrum, & quomodo loquitur de celo? de pecunia sermones longissimi & pene perpetui texuntur; de rerum dannis iuges ploratus, de luctu & quaestu altercationes aternæ, quis de celo litigat? vix villa vspfam unquam cæli mentio, tanquam si è peruenturos nunquam fieri vel cogitemus, vel speremus. Obscuri vos, uti pecuniosi, de pecunia loquimini, pecuniaris disputationes vestras non prohibeo, sed paullulum muto, si possim. Hoc sermone creberimo pertractate, quam tuco collybo pecuniam in terram sanctam, in cœlum transmittaris. Egena pauperum manus securissim-

mu est collybus, quo thesauros omnes transmou tu-tissimo licet mittere in orbem alterum, Mitite, quæso, mitrite, quidquid cupitis non perdere, breui omnia fœnore millies aucto recepturi.

Obscuri ergo vos, tanquam aduenas & peregrinos, aptate vos itineri, quod differri potest; nec interrumpi. Peregrinandum est; & assidue pergendum. Huic itineri recte consuendo plurimum facit, quot diebus iuuentum animi restaurare. Quoridam vel in ipsa mortis vicinia ex integrè incipiendum, tanquam si præterito tempore parum ad rem sit actum. Intentio recta non singularis tantum diebus, sed & horis & horæ momentis innovanda, ne unquam desit conscientia bona. Hic vultus & vestitus splendor est. Denique præcincti stenus, & vt Tertullianus loquitur, expediti ab impedimentis laciniis & implicite vīce illas superflui cibi, superflui somni, curarum & sollicitudinum superfluarum laciniias auferamus. Habemus alimena, & quibus tegamus, his conteni sumus. Ambulemus dum dies est, sed ambulemus præcincti.

C A P V T X I V .

Tobias iunior docens Angelus discipulus.

Tobias Angelo comitante ad flumum Tigridem peruenit, ubi pedes loturus mercerat. Hic prædo matutinus, immanis cetus ex yndis emergens impetum in Tobiam videbatur facturus. Exterritus Tobias, comitis inclamans open: *Inaudi me inquit. Qui comes, Bran-Tab. 6. 3. 4. obiam illius, ait, apprehende, & ad te trabe.* Fecit, vt iussus. *Habemus alimena, & quibus tegamus, his conteni sumus.* Ambulemus dum dies est, sed ambulemus præcincti. *Mox Angelus: Hunc piceam, inquit, extenter, & iecur illius cum corde & felle tibi sepones; sunt enim ea medicamentis necessaria. Omne reliquum piceam partim afflant, partim sale condierunt, & in viam sumperunt quotidiano hoc vietu contenti, dum in urbem Rages peruenierunt. Hic Tobias discendi auditus interrogavit Angelum: Obscuri te, frater Azaria, dix mihi, quid ea, quæ seruari voluisti, medicinae conferent? Cui Angelus: Cordis, inquit, particula pruni imposita omne genus demonum fumo pellet; fel oculorum albuginem tollit. Hic interrogat Tobias anfam nobis præbet, vt ad questiunculas aliquot de eane, de medicamentis, de pice respondemamus. E quibus facile erit colligere, quantum in rebus etiam minutis profuerit Tobias comitatus Angelis.*

§. I.

Questiuncula. 1. Cur Canis à scriptore sacro describitur? Historiæ mos est subinde friuola, minuta, vilia, misericordia narrationi, vt tanto plus autoritatem accedit veritati, & lector ad dandam fidem tanto sit promptior. Beatus Marcus narrans Domino Iesu vincula in olinte iniecta, rem modicam attexit de adolescenti, qui sola fundone amictus, vt iniectas manus falceret, reiecit sindonem, & profugit nudus. Beatus Lucas Christo Domino in oliectum prodeunte duos gladios è coenaculo ad illud itineris sumptos memorat. Beatus Ioannes inconsutilem Christi tunicam, & duos ad monumentum excurrentes a postolos summis mysteriis immisceret. Ita hic diuina prouidentia volui mentionem fieri canis, qui sicut suum herum abeuntem est prosecutus, ita reuertentem præcurrit, & præoccupavit euæglia. Insuper fidelitas canum humanis moribus insignia præbet documenta. Omnimodum animalium canis à fide in Dominum maximè laudandus. Quemadmodum vero Salomon pigram ad formicam mittens: *ad Prou. 6. 8. ad formicam, o piger, inquit, & considera vias eius, & disce sapientiam.* Haud alter dixerim ego: *Vade perfidio ad canem, & disce fidelitatem.* De docili ac fidelis profusa indole canum crudite scripsit Iustus Lipsius. Non igitur *via 1. ad* hic superuacaneum mentionem canis fieri. Nam, quod Belg. ep. 44

Temp. IV.

Ggg 3 Chrysostomus